

Nationella vårdkompetensrådet (NVKR)

2022-03-25

Monika Samuelsson

Hälsa- och sjukvårdsdirektör, Region Sörmland

rådsledamot

Nationella
vårdkompetensrådet

A photograph of four healthcare professionals in a modern hospital hallway. On the left, a man in light blue scrubs and white pants stands with his hands behind his back, looking towards the others. In the center, a man in a white lab coat over blue scrubs and white pants is engaged in conversation. To his right, a woman in a white lab coat and white pants is gesturing with her hands. On the far right, another woman in blue scrubs and white pants is also part of the conversation. The hallway has large glass windows and doors, and the floor is polished and reflective. The overall atmosphere is professional and collaborative.

Framtidens vårdkompetens – stärkt samverkan för att möta hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjningsbehov

**FRAMTIDENS
VÅRDKOMPETENS**

SAMVERKAN KRING KOMPETENSFÖRSÖRJNING
I HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

 Socialstyrelsen

 UKÄ UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

Nationella vårdkompetensrådet inrättas den 1 januari 2020

- Regeringsuppdrag till Socialstyrelsen – inrätta ett nationellt råd för kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården för 2020 – 2022
- 14 ledamöter från regioner, kommuner, lärosäten, Socialstyrelsen och UKÄ
- Socialstyrelsen ansvarar för att planera och organisera rådets arbete, i samråd med UKÄ, Universitetskanslersämbetet
- Rådet är placerat på Socialstyrelsen med ett tillhörande kansli
- From. 1 maj är rådets verksamhet reglerad i Socialstyrelsens instruktion

Nationella vårdkompetensrådets uppdrag

§ 17 a* Inom myndigheten (Socialstyrelsen) finns ett rådgivande organ som benämns Nationella vårdkompetensrådet. Det rådgivande organet ska bidra till en god planering av vårdens kompetensförsörjning genom att

- 1.göra samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven baserade på tillgängliga kunskapsunderlag och tillgängliggöra sammanställningar av kunskapsunderlag,
- 2.stödja beslutsfattare och andra berörda aktörer på nationell och regionalnivå i frågor av betydelse för kompetensförsörjningen när det gäller hälso- och sjukvårdspersonal,
- 3.åstadkomma samverkan mellan och föra dialog med berörda aktörer, och
- 4.stödja de sjukvårdsregionala råden.

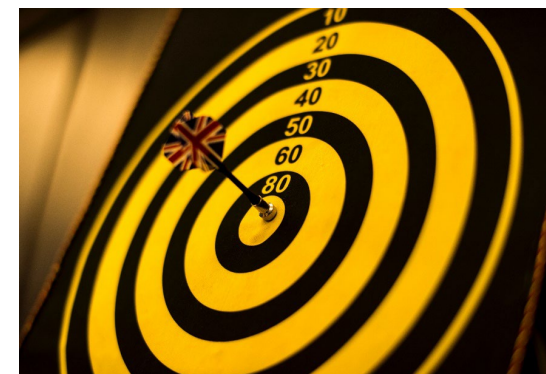
Myndigheten ansvarar för administration, beredning och föredragning av ärenden och därmed sammanhängande uppgifter.

* Förordning om ändring i förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen

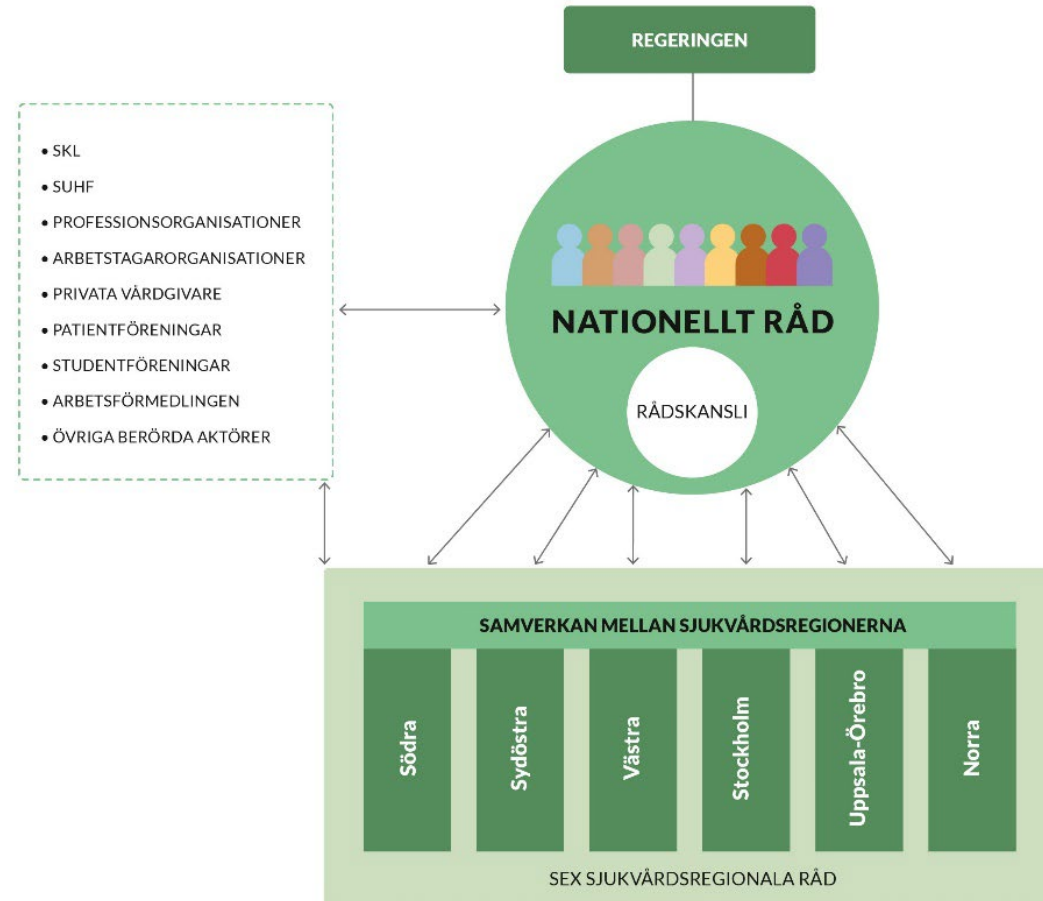

Regionala vårdkompetensråd – Förslag till uppdrag och utgångspunkt

- Regionerna, lärosätena och kommunerna bör gemensamt ansvara för de regionala vårdkompetensråden.
- Ska bidra till målet att effektivisera kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården och tandvården, genom att:
 - länka samman det nationella rådet med arbetet på regional och lokal nivå
 - främja att nationella förslag på åtgärder realiseras och att det skapas tryck i arbetet regionalt
- Regional samverkan bör bygga på ett gemensamt kunskapsutbyte om behov och planerade förändringar framåt, t.ex. för omställningar i vården, forskningsrön som påverkar behoven, planerade förändringar av utbildningar och behov av VFU.

Stärkt struktur som kopplar samman nationell, regional och lokal nivå

NVKR:s verksamhet 2022

- Verksamhetsplanen för 2022 (finns på rådets webbplats)
- Pandemin och kompetensförsörjningen, del 2, publiceras nu i mars
- Workshop/dialogmöte med RVKR
- Regeringsuppdrag om kompetensförsörjning inom primärvården, delredovisning i maj, slutredovisning i november
- Regeringsuppdrag om kompetensförsörjning för barnmorskor i hälso- och sjukvården med fokus på förlossningsvården
- Rådsledamöternas arbetsgrupper nära kopplade till regeringsuppdrag primärvården

Verksamhetsplan 2022

(1/3)

- *Målområde 1: Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen på nationell och regional nivå*
- Några exempel på aktiviteter gällande samverkan:
 - Gemensamma arbetssätt för samverkan mellan Nationella vårdkompetensrådet och de regionala vårdkompetensråden (möten, årlig mötesplats m.m)
 - Verka för en satsning på forskarskolor, exempelvis med olika teman så som inriktning mot nära vård och primärvård
 - Identifiera åtgärdsförslag som förbättrar förutsättningar till ökat antal VFU-platser i hela landet som bidrar till en hög kvalitet i utbildningen

Verksamhetsplan 2022

(2/3)

- *Målområde 2: Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning*
- Exempel på aktiviteter:
 - Samverkan med de regionala vårdkompetensråden i framtagandet av en nationell plan för utfasning av AT och övergång till BT
 - Identifiera behov av och möjligheterna för en ny vårdform i gränlandet mellan intensivvård och vårdavdelning
 - Regeringsuppdrag om stärkt kompetensförsörjning till primärvården

- *Målområde 3: Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av kompetensförsörjningsbehoven*
- Exempel på aktiviteter:
 - Tillhandahålla information om varje sjukvårdsregionalt råd på rådets webbplats
 - Utveckla en kunskapsbank på rådets webbplats för att tillgängliggöra kunskapsunderlag

Arbetsgruppen Fortbildning

- Pågående arbete för att identifiera olika tänkbara fortbildningsområden. Man undersöker bl.a.
 - utbildning för sjuksköterskor i intermediär vård
 - kompetenshöjande insatser för chefer i hälso- och sjukvård
 - avancerade roller för sjuksköterskor (AKS)
- I regeringsuppdraget om primärvården arbetar gruppen med frågor som särskilt rör arbetsmiljö

Arbetsgrupp Klinisk forskning

- Fokus på forskarutbildning/samverkan om forskarutbildning och dess betydelse för kompetensförsörjning
- Inventering av forskningssatsningar i samverkan mellan region/-kommun/lärosäten
- Publicerat PM om förenade anställningar vid de medicinska fakulteterna 2018-2020.
- I regeringsuppdraget om primärvården arbetar gruppen med frågor som särskilt rör forskning inom primärvården.

Arbetsgrupp VFU/klinisk praktik

- Fokus på gemensamma avtal inom en region (VGR), nationell modell för studenter och VFU-platser genom avtal och utveckling av digitala stödsystem, tillgänglig handledarutbildning av hög kvalitet
- I regeringsuppdraget om primärvården arbetar gruppen med frågor om rekrytera och behålla primärvårdens vårdpersonal i landsbygd eller socioekonomiskt utsatta områden

Arbetsgrupp AT/BT

- Arbete med bland annat egeninitierad översyn av AT-föreskriften, genomgång av regionernas planering av AT 2022-2024, workshop för att belysa frågan om ökat handledarbehov
- Publicerat PM: Tre rekommendationer för att hantera övergången till den nya läkarutbildningen
- I regeringsuppdraget primärvård arbete med framförallt prognoser och planeringsunderlag för dimensionering av läkares specialiseringstjänstgöring (ST) inom allmänmedicin

Pandemin och kompetensförsörjningen, del 2

- Rådet publicerade dec 2020 analysen Pandemin och kompetensförsörjningen
- Denna rapport del 2 är en uppföljning av tidigare analys med rekommendationer & bedömningar

Rekommendationer

- Riktade till universitet- och högskolor, regioner, kommuner, regionala vårdkompetensråd samt till regeringen

Regioner

Kommuner

Regering

**Regionala
vårdkompetensråd**

**Universitet och
högskolor**

Rekommendationer inom fem områden

- Tillvarata professionernas kompetens
- Ge förutsättningar till ett stärkt ledarskap
- Behov av att stärka kompetensförsörjningen inom den kommunala hälso- och sjukvården
- Öka möjligheterna till fortbildning för hälso- och sjukvårdspersonal
- Stärka förutsättningarna för klinisk forskningsverksamhet

Ett fortsatt erkännande för professionernas kompetens

Rekommendationer till regioner och kommuner

- Huvudmännen bör i ökad grad skapa miljöer som främjar innovationer och utveckling av nya arbetsformer från den lokala verksamheten, i syfte att skapa en förbättrad arbetsmiljö.
- Huvudmännen bör i ökad grad verka för ett närvarande, verksamhetsnära och gott chefskap i syfte att utveckla arbetsformerna och samtidigt förbättra arbetsmiljön.
- Huvudmännen bör i ökad grad utgå från hälso- och sjukvårdspersonalens motivation, erfarenheter och kunskaper.
- Huvudmännen bör i högre grad ge handlingsutrymme till professionerna genom att minska detaljstyrning och överflödiga administrativa krav.
- Huvudmännen bör i den verksamhetsnära ledningen i ökad grad ges förutsättningar att samordna professionernas erfarenheter och kunskaper i syfte att utveckla verksamheten, snarare än att varje enskild medarbetare genomför de förändringar som förmås inom ramen för egna arbetsuppgifter.

Goda förutsättningar för ett hållbart ledarskap i hälso-och sjukvården 1/2

Rekommendationer till regioner och kommuner

- Huvudmännen i hälso- och sjukvård bör i högre utsträckning sträva efter att begränsa antalet medarbetare som den verksamhetsnära chefen med personalansvar ska ansvara för. Antalet medarbetare ska vara rimligt och ställas i proportion till verksamhetens förutsättningar och inriktningar.
- Huvudmännen bör säkerställa att den verksamhetsnära chefen har tillgång till de stödresurser som behövs.
- Huvudmännen bör ta ansvar för att tillräcklig tid och resurser avsätts till kontinuerlig kompetensutveckling för chefer i kommunal hälso- och sjukvård. Chefs- och ledarskapsutbildningar behöver anpassas efter verksamhetens behov.

Goda förutsättningar för ett hållbart ledarskap i hälso-och sjukvården 2/2

Rekommendationer till regioner och kommuner (fortsättning)

- Huvudmännen bör som en del i utvecklingen av ett kunskapsbaserat arbetssätt stödja interprofessionellt samarbete inom hälso- och sjukvården om äldre, oavsett huvudman.
- Kommunerna bör säkra att medicinsk kompetens finns i den övergripande ledningen i verksamheter för vård och omsorg om äldre.

Rekommendation till regeringen

- Regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett stöd i syfte att ge chefer inom regionalt och kommunalt finansierad hälso- och sjukvård förutsättningar för ett gott och nära ledarskap.

Behov av stärkt kompetensförsörjning i kommunal hälso-och sjukvård

Rekommendation till kommunerna

- Kommunerna bör i ökad utsträckning arbeta systematiskt för att stärka kompetensen i kommunal hälso- och sjukvård.
- Kommunerna bör skapa förutsättningar för legitimerad personal att genomgå specialistutbildning inom område med relevans för verksamheten.
- Kommunerna bör i ökad grad skapa möjligheter till kompetensutveckling och karriärstegar för personalen i syfte att säkerställa en verksamhet av hög kvalitet samt för att attrahera och behålla personal.
- Kommunerna bör verka för att inrätta tjänster för medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR).

Behov av ökade möjligheter till fortbildning 1/2

Rekommendationer till regeringen

- Regeringen bör utreda möjligheterna till nationell samordning av systematisk och fortlöpande fortbildning för vårdens professioner.
- Regeringen bör följa upp och utvärdera hur lärosätena arbetar för att i ökad utsträckning tillhandahålla fortbildning.

Rekommendationer till regioner och kommuner

- Huvudmännen bör inrätta planer för att säkra medarbetares kontinuerliga kompetens- och karriärutveckling, inklusive fortbildningsinsatser.
- Huvudmännen bör bedriva vårdverksamheten på ett sådant sätt att medarbetarna kontinuerligt ges utrymme till fortbildning i syfte att arbetet ska utföras i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.
- Huvudmännen bör i verksamhetsplaneringen inkludera fortbildning för medarbetare både i fråga om ekonomiska och tidsatta resurser.

Behov av ökade möjligheter till fortbildning 2/2

Rekommendationer till regioner och kommuner (fortsättning)

- Huvudmännen bör säkra hälso- och sjukvårdspersonalens möjlighet att under arbetstid följa kunskapsutvecklingen inom för verksamheten relevanta områden som är relevanta för verksamheten.
- Huvudmännen bör vid behov erbjuda hälso- och sjukvårdspersonal den tid för handledning och erfarenhetsutbyte som är nödvändig för att upprätthålla kunskaper och förmågor.
- Huvudmännen bör säkra personalens möjlighet att stärka sin beredskap genom träning, simulering och kompetensutveckling.
- Huvudmännen bör inrätta introduktionsprogram för nytexaminerade och nyanställda.
- Huvudmännen bör arbeta systematiskt och fortlöpande med att säkerställa karriärvägar för hälso- och sjukvårdens medarbetare.

En förstärkt forskningsverksamhet behövs 1/2

Rekommendationer till regeringen

- Regeringen bör följa den aviserade utbyggnaden av forskarskolor inom hälso- och sjukvårdsutbildningar för att säkerställa genomförandet av satsningen.
- Regeringen bör stärka förutsättningarna för lärosätena att öka antalet forskare med högre vetenskaplig kompetens än doktorsexamen vid universitet och högskolor.
- Regeringen bör tillföra forskningsmedel i en utsträckning som kan möta de senaste årens ökning av antalet utbildningsplatser inom hälso- och sjukvårdsutbildningar.

Rekommendationer till universitet och högskolor

- Universitet och högskolor bör i ökad utsträckning arbeta med att dimensionera och planera sina verksamheter för att åstadkomma en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning av lärarkapacitet inom utbildnings- och forskningsområden som är av relevans för hälso- och sjukvårdsutbildningar.

En förstärkt forskningsverksamhet behövs 2/2

Rekommendationer till kommuner

- Kommunerna bör verka för att öka antalet doktorandtjänster och forskarutbildad personal inom kommunal hälso- och sjukvård öka i syfte att främja ett ökat samarbete om framtida doktorandsatsningar i samverkan med kommunal hälso- och sjukvård, regionernas primärvård och slutenvård samt lärosäten i sjukvårdsregionerna.

Rekommendationer till regionala vårdkompetensråd

- De regionala vårdkompetensråden bör initiera samverkan om doktorandsatsningar mellan kommunal hälso- och sjukvård, regionernas primärvård och slutenvård samt lärosäten i sjukvårdsregionerna.
- De regionala vårdkompetensråden bör verka för att samverkan mellan region, kommun och lärosäten intensifieras för att skapa bästa möjliga förutsättningar för utveckling av karriärvägar, forskarutbildning och kunskapsutveckling.

Lärdomar och åtgärdsförslag från första pandemianalysen som har stärkts ytterligare

Några exempel:

- Regeringen bör utreda möjligheten att inrätta ett VULF-avtal i enlighet med ALF-avtalet.
- Lärosätena bör verka för att utbildningsmoment om e-hälsa utvecklas ytterligare i utbildningarna.
- Regioner och lärosäten bör tillsammans stärka förutsättningar för klinisk forskning och förenade anställningar.
- Regionerna bör skapa goda förutsättningar och skapa organisatoriska strukturer som möjliggör och underlättar klinisk forskning.

RU Kompetensförsörjning inom primärvården

Syftet med uppdraget är att:

- Stödja huvudmännen i att skapa goda förutsättningar att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen i primärvården
- Uppdraget riktat till rådet och till Socialstyrelsen
- Handlar dels om planering/prognoser angående allmänläkare men även riktade insatser för att attrahera och behålla andra yrkeskategorier inom primärvården

Film Lena Hallengren

- <https://vimeo.com/652875997>
- Start 3.20 till 5.45 min

RU Kompetensförsörjning inom primärvården

Inför deluppdraget arbetar rådet och kansliet utifrån flera områden:

- Arbetsmiljö och attraktivitet
- Primärvård i glesbygd och socioekonomiskt utsatta områden
- Kvantitativ data: tillgång och efterfrågan på ST-läkare och specialistläkare i allmänmedicin
- Forskning och utbildning

RU Kompetensförsörjning inom primärvården

- Förslag på riktade insatser i syfte att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen av t.ex. specialistsjuksköterskor inkl. distriktssköterskor, specialistläkare i allmänmedicin, dietister, psykologer, och fysioterapeuter i primärvården
- Förslag på att förbättra geografisk rörlighet och rekrytering till glesbygd och socioekonomiskt utsatta områden

RU Kompetensförsörjning inom primärvården

- Redovisa ett planeringsunderlag och ta fram rekommendationer för dimensionering av läkares specialiseringstjänstgöring (ST) inom allmänmedicin på nationell och regional nivå för perioden 2022–2035.
- Hur många läkarstudenter som förväntas examineras per år 2022–2035
- En bedömning av tillgången och efterfrågan på ST-tjänster respektive specialistläkare inom allmänmedicin
- En rekommendation om hur många ST-tjänster och specialist inom allmänmedicin som behövs

Uppdrag att föreslå insatser för att stärka attraktiviteten och kompetensförsörjningen av barnmorskor i förlossningsvården

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet och i dialog med andra berörda aktörer, ta fram förslag som syftar till att säkra den framtida kompetensförsörjningen av barnmorskor i hälso- och sjukvården med fokus på förlossningsvården.

Socialstyrelsen ska tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet ge förslag på nationella insatser och insatser som regioner och andra aktörer kan vidta. I förslagen ska ingå:

- insatser för att kartlägga barnmorskans yrkesroll, arbetsuppgifter och arbetssituation i de delar av hälso- och sjukvården där barnmorskor arbetar,
- insatser som kan vidtas för att attrahera, utveckla, och behålla de barnmorskor som i dag arbetar inom hälso- och sjukvården med fokus på förlossningsvården,
- insatser som kan stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen av barnmorskor inom hälso- och sjukvården med fokus på förlossningsvården,
- insatser som kan vidtas för att fler platser ska kunna erbjudas på barnmorskeutbildningen och andra insatser som krävs för att fler barnmorskor ska kunna examineras från barnmorskeutbildningen,
- insatser som ökar samverkan och kunskapsutbyte mellan hälso- och sjukvården samt universitet och högskolor på området, och

Välkommen till Nationella vårdkompetensrådets nyhetsbrev!

Tack för att du valt att prenumerera på vårt nyhetsbrev! Här kommer du att kunna följa vår verksamhet. Tipsa gärna kollegor och bekanta om nyhetsbrevet genom att klicka på "Skicka vidare" i meny ovanför. Om de vill prenumerera går de in på länken nedan.

[Prenumerera på Nationella vårdkompetensrådets nyhetsbrev »](#)

Nationella vårdkompetensrådet bjuder in till uppstartsmöten för sjukvårdsregionala råd

En av Nationella vårdkompetensrådets huvuduppgifter är att främja samverkan mellan regioner, kommuner och lärosäten på regional

Vårdkompetensrådets andra möte
Nationella vårdkompetensrådet hade sitt andra möte den 10 juni. Några axplock om vad som behandlades:

- Diskussion och erfarenhetsutbyte om hur covid-19-pandemin påverkat hälso- och sjukvårdens och lärosätenas verksamhet
- Förslag till verksamhetsplan
- Förslag till statistikflöden för olika yrkeskategorier

Rådets nästa möte hålls den 9 september.

[Ladda ner minnesanteckningar från rådets möte den 10 juni »](#)

Anmälan till rådets konferens har öppnat

Hur går vi från ord till handling med vårdens kompetensförsörjning? Nationella vårdkompetensrådet bjuder in till konferens för att skapa en nationell arena för utbyte av kunskap och erfarenheter kring aktuella frågor om kompetens inom vården. Nu kan du anmäla dig till konferensen.

[Mer information och anmälan](#)

Nya kunskapsunderlag:

Sysselsättningsstatistik per yrke

Nu har vi publicerat sjukvårdsregional statistik över antalet sysselsatta, inom vårdyrken som kräver legitimation, per 100 000 invånare i riket jämfört med respektive sjukvårdsregion.

[Till sysselsättningsstatistiken](#)

Avslut/frågor